

IMPACTE SOCIAL

Les fundacions demanen més reconeixement social

A Catalunya conviuen un total de 1.880 entitats que per diversos camins arriben anualment a més de 6,6 milions de beneficiaris



La Fundació Marianao va ser creada el 1985 per veïns de Sant Boi de Llobregat per promoure el desenvolupament de ciutadans en risc d'exclusió social

ARXIU

Anna Cabanillas

Aquests darrers anys, escàndols de gran impacte mediàtic com el cas Nóos o el finançament irregular de la Fundació Palau de la Música, han suscitat un clima de desconfiança entorn de la figura i la missió de les fundacions. Tot i això, els experts adverteixen que hi ha un reduït nombre d'ovelles negres en un gran ramat compost per més de 9.000 fundacions, en tot l'Estat, que exerceixen una important tasca social en àmbits com la salut, l'educació, la integració social, la promoció de la cultura o de la transferència tecnològica, entre d'altres, “necessària perquè el país tiri endavant”, diu Pere A. Fàbregas, president de la Coordinadora Catalana de Fundacions, que agrupa més de 500 fundacions catalanes de diferents àmbits.

Tal com apunta l'estudi *Contribució de valor: el sector fundacional de Catalunya*, elaborat per PwC, només a Catalunya avui hi ha un total de 1.880 fundacions que, amb la seva activi-

tat, arriben anualment a més de 6,6 milions de beneficiaris. “I durant l'escenari de brutal crisi que hem passat ha crescut la demanda social de serveis prestats per les fundacions, malgrat que tenen menys fons procedents de les administracions públiques, i amb una regulació del mecenatge que empetiteix les aportacions privades”, es queixa Fàbregas.

Paola Jubert sap molt bé de què

parla. Va crear la Fundació Jubert Figueras amb els seus germans a inicis del 2003 per oferir pisos temporalment a famílies amb pocs recursos desplaçades lluny de casa seva per acompanyar els seus familiars hospitalitzats. “La crisi ha fet que famílies de classe mitjana en què abans treballaven tots els membres i es podien permetre pagar un hotel durant els dies de l'hospitalització, ara no

puguin fer front a aquesta despesa, explica Jubert, i afirma que per pal·liar la caiguda de les donacions privades –amb les quals pagaven alguns lloguers i les nòmines dels treballadors– han hagut de reorientar la seva estratègia i buscar noves fórmules, com ara l'acord de col·laboració al qual han arribat amb diversos hotels de l'àrea metropolitana de Barcelona, que ofereixen de franc les

habitacions que tenen buides a les persones amb familiars ingressats als hospitals. “Fa poc que hem llançat, també, el projecte Família Amiga, en el qual famílies amb habitacions lliures acullen temporalment persones amb familiars hospitalitzats”, conclou la gerent de la fundació.

Per Josep Torrico, director de la Fundació Marianao –creada el 1985 per un grup de veïns de Sant Boi del Llobregat per promoure el desenvolupament personal dels ciutadans en situació de risc d'exclusió social del municipi–, un altre aspecte que frena la millora de la tasca de les fundacions és l'excessiva legislació a què han estat sotmesos aquests darrers anys. “El 2015 ha estat un any terrible quant a legislació, i la nova llei de Transparència ha introduït encara més passos administratius que hem de fer en un moment de més demanda social i menys recursos”, diu. “Està clar que hem de retre comptes i ser transparents, però al final tanta burocràcia fa que deixem de posar el focus en el que realment és important: les persones a qui donem servei”, sentència Torrico.

Un altre dels principals reptes per Carles Soler, cofundador de la fundació EducaBot –dedicada a promoure la ciència, la tecnologia, l'enginyeria i les matemàtiques entre els més joves a través de la robòtica– és aconseguir tenir més repercussió, fent un esforç de comunicació per guanyar-se la complicitat dels ciutadans, les institucions i els mitjans de comunicació. “La tasca de les fundacions és poc coneguda. De fet,

■ La gran majoria són petites fundacions creades per persones que volen liderar una iniciativa social

en la ment col·lectiva dels ciutadans la paraula fundació s'associa a grans corporacions com ara bancs o empreses, mentre que la gran majoria som petites fundacions, creades per grups de persones que volen liderar una iniciativa social, i que se sosté en gran part gràcies a la cooperació dels voluntaris que ens ajuden a organitzar actes o a recaptar fons”, apunta.

Així, les fundacions catalanes van mobilitzar un total de 25.960 voluntaris de manera recurrent en els projectes duts a terme durant el 2013, una xifra que durant els últims 3 anys s'ha incrementat un 77%, fins als 13,8 voluntaris de mitjana per fundació, segons l'informe de PwC. “Seria meravellós que aquesta tendència positiva es traslladés també al nombre de donacions privades. Per això, però, faria falta afavorir una nova llei de mecenatge real, equiparable a la que tenen països com França, on els donants poden desgravar el 60% de les donacions que fan, perquè amb la seva contribució alliberen l'Administració pública d'aquesta càrrega. Si desapareguessin les fundacions, qui faria la seva feina?”, conclou Fàbregas.

Catalunya, terra de fundacions

El 23% de les fundacions existents a l'Estat l'any 2013 eren catalanes, segons dades de l'estudi *Contribució de valor: el sector fundacional de Catalunya*, de la consultora PwC. És una xifra que posa de manifest el caràcter pioner de Catalunya al sector fundacional, que ja l'any 1982 disposava de la primera llei de Fundacions, mentre que la primera llei espanyola de Fundacions va aparèixer el 2004, 22 anys més tard. “La primera fundació de la qual tenim constància a Catalunya data del segle XII, concretament del 1170, amb la

creació de l'ordre hospitalària de Sant Celoni, per part dels monjos Hospitalaris de Sant Joan per atendre els malalts, i que va ser la llavor del que avui és l'hospital de Sant Celoni”, explica Pere A. Fàbregas, president de la Coordinadora Catalana de Fundacions.

Del total de fundacions (1.880) que conviuen a la geografia catalana, el 89% concentren l'activitat en quatre àmbits: els serveis socials (24,6%), la cultura (37,1%), l'educació (17,3%), i la recerca i desenvolupament (10,3%). A més, tal com recull l'informe de PwC, el

sector fundacional a Catalunya dona feina directa a més de 65.000 persones –un registre superior a l'ocupació del sector agrícola i equivalent a la indústria de productes alimentaris–, i aporta al PIB català prop de 505 milions d'euros. A més a més, l'estudi destaca que, per cada euro de subvenció que reben les fundacions catalanes, es mobilitzen 4,20 euros addicionals, és a dir, que es multiplica per cinc el volum d'aportació pública, i es converteixen així els 760 milions d'euros provinents del sector públic en els 3.955 milions finals.